

УДК 351.86: 355.45(477)

Т. В. Запорожець,
д. держ. упр., доцент, професор кафедри глобальної та національної безпеки,
Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1914-9481>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.17.277

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ РЕГІОНУ В КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

T. Zaporozhets,
Doctor of Science of Public Administration, Associate Professor,
Professor of the Department of Global and National Security, Educational and Scientific
Institute of Public Administration and Civil Service Taras Shevchenko National University of Kyiv

THEORETICAL FOUNDATIONS OF MANAGING THE SECURITY POTENTIAL OF THE REGION
IN THE CONTEXT OF THE TRANSFORMATION OF STATE NATIONAL SECURITY POLICY

У статті досліджено теоретичні основи управління безпековим потенціалом регіону в контексті трансформації державної політики національної безпеки. Актуальність роботи пов'язано з сучасними геополітичними викликами, зокрема повномасштабною війною, підривом багатосторонньої системи безпеки, що зумовлює посилення ролі регіонального рівня як простору управлінської мобілізації. Досліджено сучасні наукові підходи щодо управління безпековим потенціалом регіону, зокрема теорії регіональних безпекових комплексів, концепції сек'юритизації та багатовимірних моделей регіональної стійкості. Визначено основні характеристики регіональних систем безпеки та їхню взаємозалежність у межах держави. Окреслено три ключові складові безпекового потенціалу: теоретичну (усвідомлення взаємозалежності загроз та необхідності колективних регіональних підходів), соціально-політичну (визнання ролі дискурсивних практик у формуванні відчуття безпеки відповідно до теорії сек'юритизації) та інституційно-практичну (створення гнучких і інтегрованих структур безпеки, здатних адаптуватися до швидких геополітичних змін). Виокремлено структурні компоненти управління безпековим потенціалом регіону, які включають нормативно-правове забезпечення, інституційні механізми, ресурсну базу та інформаційно-аналітичну підтримку. Проаналізовано стратегічні документи міжнародних і національних інституцій, що формують методологічні та концептуальні орієнтири для розвитку регіональної безпеки. Зроблено висновок, що формування ефективної системи безпеки на регіональному рівні передбачає розбудову адміністративних механізмів координації між центром і громадами для оперативної мобілізації ресурсів; удосконалення стандартів і процедур для забезпечення сумісної діяльності в кризових ситуаціях; посилення інституційної спроможності та людського капіталу на місцях. Доведено, що належний рівень підтримки та ресурсної забезпеченості дозволяє регіону трансформуватися з пасивного виконавчого інструменту реагування на виклики в активного суб'єкта державної політики, здатного конвертувати локальні ресурси та управлінські спроможності у міцний фундамент колективної безпеки.

The article examines the theoretical foundations of managing the security potential of a region within the context of transforming national security policy. The relevance of the study is driven by contemporary geopolitical challenges, including the full-scale war and the weakening of the multilateral security system, which underscore the increasing role of the regional level as a space for administrative mobilization. The paper explores current scientific approaches to managing regional security potential, particularly the theory of regional security complexes, securitization concepts, and multidimensional models of regional resilience. It identifies the main characteristics of regional security systems and their interdependence within the state. Three key components of security potential are outlined: theoretical (recognition of threat interdependence and the necessity of collective regional approaches), socio-political (acknowledgement of the role of discursive practices in shaping the sense of security according to securitization theory), and institutional-practical (creation of flexible and integrated security structures capable of adapting to rapid geopolitical changes). The study defines the structural components of managing regional security potential, which include normative-legal frameworks, institutional mechanisms, resource base, and informational-analytical support. Strategic documents from international and national institutions are analyzed as methodological and conceptual guidelines for developing regional security. The article concludes that forming an effective security system at the regional level requires building administrative coordination mechanisms between central authorities and local communities for the rapid mobilization of resources; improving standards and procedures to ensure coordinated action in crisis situations; and strengthening institutional capacity and human capital locally. It is demonstrated that an adequate level of support and resource provision enables the region to transform from a passive reactive instrument into an active subject of state policy capable of converting local resources and managerial capacities into a solid foundation of collective security.

Ключові слова: безпековий потенціал регіону, публічне управління, державна політика, національна безпека, регіональна стійкість, сек'юритизація, інституційна спроможність, координація органів влади.

Key words: security potential of the region, public administration, state policy, national security, regional resilience, securitization, institutional capacity, coordination of authorities.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Сучасні геополітичні трансформації, зокрема повномасштабна війна, підрив багатосторонньої системи безпеки та зростання нестабільності в прикордонних регіонах, вимагають радикального перегляду підходів до формування та реалізації державної політики національної безпеки. В центрі цього перегляду дедалі більшої ваги набуває регіональний вимір безпеки, який традиційно залишався у тіні централізованих стратегій. Регіони, що першими зіштовхуються з загрозами різного характеру: воєнними, гуманітарними, екологічними, енергетичними, стають основними просторами управлінської мобілізації та практичного забезпечення безпеки. У цьому контексті вкрай актуальним постає питання концептуалізації безпекового потенціалу регіону як специфічного ресурсу, здатного не лише забезпечити локальну стійкість, а й впливати на загальнонаціональні траєкторії безпекової політики. Необхідність управління цим потенціалом зумовлена зростанням децентралізації, потребою у гнучких, адаптивних, територіально диференційованих підходах до запобігання загрозам та мінімізації їх наслідків.

Теоретичне осмислення феномену "безпековий потенціал регіону" залишається фрагментарним. У науковому дискурсі відсутнє уніфіковане визначення цього поняття, що ускладнює формування ефективних моделей управління. Окремою проблемою є недостатній розвиток методологічних основ вивчення регіонального рівня у структурі національної безпеки, зокрема у процесах, пов'язаних із трансформацією політики у відповідь на нові зовнішні та внутрішні загрози. Актуальність дослідження зумовлена також потребою поглибленого теоретичного аналізу поняття безпекового потенціалу регіону; виявлення ролі регіонального рівня у забезпеченні цілісності та стійкості системи національної безпеки; обґрунтування необхідності формування адаптивних механізмів управління безпековим потенціалом з урахуванням специфіки геополітичних змін.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Сучасний науковий дискурс з питань регіональної безпеки активно розвивається на перетині теоретичних підходів та практичних моделей її забезпечення. Концептуальною основою досліджень у цій сфері стала теорія регіональних безпекових комплексів, розроблена Б. Буцаном та О. Веєвером [1], що ґрунтується на ідеї

взаємозалежності держав у межах географічно та політично пов'язаних просторів. Її положення розширені у працях Б. Буцана, О. Веєвера та Я. де Вільде [3], де наголошується на множинності вимірів безпеки та взаємопроникненні її військових, політичних, економічних, соціальних і екологічних вимірів. У більш нових дослідженнях (Б. Лайфауї, Н. Сула, Н. Галлаб) [2] уточнено категоріальний апарат і запропоновано підхід, що враховує не лише міждержавні, але й внутрішньорегіональні чинники безпеки. Вагомим внеском у розвиток методології безпекових досліджень стала теорія сек'юритизації Т. Отукої [4], яка пояснює механізми переведення певних питань у розряд безпекових через політичну комунікацію та управлінські рішення. Цей підхід знайшов відображення і в європейських стратегічних документах, зокрема у Стратегії безпеки та оборони ЄС [5] та Стратегічному компасі [7], що визначають пріоритети розвитку оборонного потенціалу, зміцнення стійкості та реагування на гібридні загрози. Дослідження І. Ліщинського та М. Лизуна [6] висвітлюють взаємозв'язок глобальних і регіональних рівнів безпеки, підкреслюючи зростаюче значення регіональної гнучкості як чинника протидії багатовимірним викликам. В українському контексті актуальними є дослідження, присвячені посиленню інституційної спроможності регіонів. Зокрема, аналітичні матеріали OECD [9] показують, що децентралізаційні реформи та розвиток місцевого самоврядування суттєво підвищують адаптивність регіональних систем управління. Вищевказані роботи та документи актуалізують потребу поглибленого вивчення регіональної безпеки крізь призму взаємодії глобальних і локальних чинників, оскільки сучасні виклики формують складну архітектуру загроз, де традиційні військові ризики тісно переплітаються з кіберзагрозами, інформаційними операціями, економічним тиском та гібридними впливами.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою роботи є обґрунтування теоретичних засад управління безпековим потенціалом регіону в умовах трансформації державної політики національної безпеки, з урахуванням сучасних концепцій регіональної безпеки, механізмів децентралізації та інституційної взаємодії, спрямованих на підвищення стійкості регіонів до комплексних загроз.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Сучасні дослідження регіональної безпеки демонструють, що оцінка її потенціалу неможлива без урахування специфіки просторової взаємодії загроз і механізмів реагування. Однією з ґрунтовних концепцій у цій сфері є теорія регіональних безпекових комплексів (Regional Security Complex Theory, RSCT), розроблена Б. Буцаном і О. Веєвером у праці "Regions and Powers: The Structure of International Security" (2003). Автори запропонували розглядати регіон не лише як географічну одиницю, а як соціально сконструйовану систему, де політичні, культурні й історичні фактори визначають конфігурацію безпеки. У їх моделі ключовим є припущення, що безпекові проблеми всередині регіону взає-

мопов'язані настільки, що не можуть бути розв'язані ізольовано, оскільки загроза в одній країні автоматично резонує в інших через географічну близькість, історичні патерни взаємин та рівень політичної довіри [1].

Подальший розвиток цього напрямку розвинули Б. Лайфауї, Н. Сула, Н. Галлаб (2024). Дослідники обґрунтували, що регіональний безпековий потенціал ґрунтується як динамічне поєднання матеріальних ресурсів, інституційних спроможностей та соціокультурних факторів згуртованості [2]. Важливим у їхньому аналізі є наголос на тому, що міцність регіональної безпеки визначається не лише військовими або економічними чинниками, а й здатністю створювати сталі механізми взаємодії між основними акторами, при цьому ефективно управління безпековим потенціалом регіону передбачає комплексний підхід, де враховуються матеріальні ресурси та нематеріальні чинники: рівень довіри між суб'єктами, політична воля та культурна сумісність.

Важливим методологічним підґрунтям цього підходу є теорія сек'юритизації (securitization theory), започаткована О. Веєвером ще у 1989 році, яка розглядає безпеку як соціальний конструкт — процес, у якому актори (часто еліти держав) через публічні заяви визначають певні явища як екзистенційні загрози, що вимагають негайних дій [3]. Ця теорія критично вплинула на розуміння безпекового потенціалу, бо показала, що він формується не лише через наявність ресурсів, а й через створення моделей ідентичності, кооперації і довіри між акторами у регіоні.

Сучасну генезу цієї теорії обґрунтовує Т. Отукоя, (2024), підкреслюючи, що безпековий потенціал формується не лише на основі ресурсів, а й завдяки побудові колективних ідентичностей та довіри, що уможливають ефективну мобілізацію суспільства на протидію загрозам. Цей процес формує безпековий порядок денний, впливаючи на розподіл ресурсів та інституційний дизайн регіональних безпекових систем [4]. Таким чином, безпековий потенціал регіону залежить не лише від військової чи економічної потужності, а й від того, наскільки ефективно стейкхолдери здатні артикулювати загрози, мобілізувати партнерів і перетворювати потенційні виклики на можливості для зміцнення безпеки.

Практичну імплементацію концепцій безпеки регіону ілюструють сучасні стратегічні документи Європейського Союзу. Нові стратегії ЄС, зокрема "Strategic Compass" (2022—2025) та "Defence Readiness Omnibus" (2025), відображають інтегрований підхід до безпеки, що поєднує військові, економічні, технологічні та кібернетичні ресурси з розвитком регіональних інституцій. Вони підкреслюють значення колективної оборони, кіберстійкості, гібридної протидії та партнерств у контексті сучасних викликів, зокрема російської воєнної агресії проти України. При цьому стратегічні документи ЄС чітко демонструють, що регіональний безпековий потенціал є результатом синергії інституційних механізмів, ресурсної бази та соціокультурної згуртованості [5].

Вітчизняні дослідження також акцентують увагу на національних ресурсах, інституційній спроможності і соціокультурній згуртованості, що визначають стійкість регіону. Зокрема, І. Ліщинський та М. Лизун акцентують на необхідності поєднання стратегічного мислення на національному рівні з розбудовою дієвих регіональних інсти-

туцій, здатних оперативно реагувати на багатовимірні виклики: традиційні військові, гібридні і кібернетичні загрози. Це передбачає не лише наявність ресурсів, але й готовність до інституційних змін, розвиток механізмів взаємодії між державними та недержавними акторами, формування горизонтальних мереж довіри. Саме така модель управління забезпечує трансформаційну стійкість національної безпеки в умовах геополітичної турбулентності [6].

У цьому контексті концептуальні підходи до розуміння безпекового потенціалу регіону не можна зводити лише до оборонних параметрів, вони мають охоплювати політичну культуру, соціальну інтеграцію та стратегічну комунікацію, що разом формують здатність регіону виступати активним суб'єктом у системі національної безпеки.

Отже, сучасне розуміння безпекового потенціалу регіону вимагає синтезу трьох складових:

- теоретичної (усвідомлення взаємозалежності загроз і необхідності колективних регіональних підходів);
- соціально-політичної (визнання ролі дискурсивних практик у формуванні відчуття безпеки (теорія сек'юритизації));
- інституційно-практичної (створення гнучких, інтегрованих структур безпеки, здатних адаптуватися до швидких геополітичних змін).

Таким чином, критична сила регіонального безпекового потенціалу полягає не стільки в обсязі наявних ресурсів, скільки в якості інституційної взаємодії та гнучкості управлінських рішень.

Геополітична турбулентність, яку визначає широке коло загроз, наприклад російської агресії проти України, зростання конкуренції між великими глобальними акторами, зумовлює перегляд традиційної моделі державної безпеки, в якій регіони сприймалися як пасивні об'єкти, і водночас примушує розглядати їх як дієві суб'єкти, здатні в умовах активізації складних гібридних загроз мобілізувати локальні ресурси, операційно реагувати та синхронізувати їх із загальнонаціональною логікою, про що свідчать стратегічні документи Європейського Союзу [7], визначають стійкість, кіберготовність, розвиток інституцій та міжсекторну координацію як ключові елементи, що дозволяють регіонам не лише виявляти вразливі точки, а й слугувати опорною основою для стабілізації всієї системи безпеки.

НАТО, усвідомлюючи комплексність та множинну вимірність сучасних гібридних загроз, що поєднують кіберзагрози, саботаж критичної енергетичної інфраструктури, дезінформаційні кампанії та інші форми асиметричного впливу, акцентує увагу на тому, що такі атаки, як правило, спрямовані на локальні об'єкти та інфраструктурні вузли, які забезпечують життєдіяльність регіонів і держав загалом. Виходячи з цього, основна відповідальність за розпізнавання, протидію і нейтралізацію цих загроз покладається на національні уряди, що зобов'язані формувати відповідні стратегії, мобілізувати ресурси й координувати дії між регіональними та центральними структурами безпеки. Водночас НАТО підкреслює, що у випадках, коли масштаби або складність гібридних дій виходять за межі можливостей окремої держави, альянс готовий активувати механізми колективної оборони, забезпечуючи політичну підтримку, розвідувальне співробітництво, технічну допомогу і, за необхідності, оперативне втручання [8].

Значну роль у зміцненні колективної стійкості відіграє співпраця НАТО з Європейським Союзом, зокрема через функціонування Європейського Центру передового досвіду з протидії гібридним загрозам (Hybrid CoE), розташованого в Гельсінкі. Цей центр виконує функцію інституційного хабу, що координує обмін знаннями, розробку і впровадження стандартів, організацію навчальних програм і тренінгів, а також методологічне забезпечення для підвищення рівня підготовленості держав-членів і партнерів у сфері гібридної безпеки. Центр сприяє формуванню спільних підходів до аналізу ризиків, кращих практик реагування на кіберінциденти, інформаційної протидії та захисту критичних об'єктів, що безпосередньо впливає на посилення регіональних спроможностей опору. Зростаюча складність викликів, особливо та, що проявляється як підводні акти саботажу критичної інфраструктури, зокрема пошкодження підводних кабелів або газопроводів у Балтійському регіоні, змушує НАТО, яке контролює значну частину трансатлантичної безпеки, нарощувати присутність надводних та підводних платформ і створювати спеціалізовані центри спостереження, крайніх точок, на яких можуть проявитися уразливості системного характеру; водночас саме окремі країни несуть пряму відповідальність за захист своїх інфраструктур, що підкреслює важливість субнаціональної готовності, рівень якої часто визначає здатність усієї країни протистояти централізованим і децентралізованим ризикам. Таким чином, офіційна політика НАТО чітко визначає, що ефективна протидія гібридним загрозам неможлива без тісної координації між центральними і регіональними органами влади в межах національних систем безпеки, а також без активної міжнародної співпраці. Це зумовлює необхідність посилення регіонального рівня як активного учасника системи безпеки, що володіє відповідними знаннями, інструментами і ресурсами для захисту від складних сучасних викликів.

В Україні реформа децентралізації підвищення автономії регіонів та зміцнення їхніх спроможностей для ефективного реагування на кризові ситуації, оскільки вона не лише передала значні ресурси та повноваження місцевим громадам, а й створила передумови для більш гнучкого, місцево орієнтованого управління, спрямованого на оперативну мобілізацію ресурсів у складних надзвичайних умовах. У цьому зв'язку поняття resilience набуває нового значення в контексті безпеки регіонів, оскільки їх здатність оперативно відновлювати функціонування, мобілізувати локальні ланцюги постачання та забезпечувати ефективну взаємодію з бізнесом, громадянським суспільством і силами безпеки виступає ключовим індикатором ефективності моделі безпеки, яка базується на гнучкості та адаптивності, а не на статичних оборонних підходах. Проте, як наголошується у доповіді Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD) "Rebuilding Ukraine by Reinforcing Regional and Municipal Governance" (2022), незважаючи на створення понад 1400 об'єднаних територіальних громад і суттєве реформування системи місцевого управління, зберігаються суттєві виклики, серед яких нерівномірний розвиток адміністративних і фінансових можливостей між громадами, недостатній рівень людських і технічних ресурсів, а також фрагментація фінансових потоків [9]. З огляду на це, у документі

Таблиця 1. Структурні компоненти управління безпековим потенціалом регіону

Компонент	Зміст	Параметри вимірювання	Джерела
Нормативно-правовий	Система законодавчих та підзаконних актів, що визначають рамки безпекової політики на регіональному рівні	Наявність регіональних програм безпеки; відповідність законодавству ЄС та НАТО	EU Security Strategy, NATO Strategic Compass, національні закони
Інституційний	Органи влади, координаційні структури, механізми взаємодії з місцевим самоврядуванням	Регіональні ради безпеки, кризові штаби, громадські ради	Chatham House (2019), OECD (2022)
Ресурсний	Матеріальні, фінансові та людські ресурси, доступні для забезпечення безпеки	Кількість особового складу сил цивільного захисту, рівень фінансування	Національні бюджети, місцеві програми
Інформаційно-аналітичний	Системи моніторингу загроз, обміну даними, аналітичної підтримки рішень	Центри ситуаційної обізнаності, системи раннього попередження	NATO Hybrid CoE, EU Security Strategy
Соціально-комунікаційний	Взаємодія з населенням, інформування, підвищення стійкості громади	Тренінги з цивільної оборони, громадські кампанії	Chatham House (2019), OECD (2022)

Джерело: складено автором.

наголошується на потребі посилення координації між місцевими громадами та центральними органами влади, а також підвищення адміністративної спроможності місцевих органів задля ефективного управління кризовими ситуаціями і відновлення. Дослідження "Реформи децентралізації в Україні з 2014 року: початкові досягнення та майбутні виклики" (Chatham House, 2019) акцентує увагу на тому, що реформа децентралізації має фундаментальне значення для демократичного розвитку України, процесу відновлення після війни та інтеграції до Європейського Союзу [10]. Підкреслюється, що для максимізації ефективності реформ необхідно створювати так звані "адміністративні мости" як механізми, які забезпечують стандартизовані процедури, оперативну мобілізацію ресурсів, координацію дій між різними рівнями влади, а також формування довіри між ними. Саме ці інструменти можуть стати основою для створення стабільної системи колективного реагування на виклики кризового характеру, оскільки успішна реалізація децентралізації тісно пов'язана із забезпеченням балансу між автономією регіонів та їх інтеграцією у загальнодержавну систему управління, що є надзвичайно важливим для підвищення колективної безпеки та стійкості України перед сучасними викликами.

Таким чином, узагальнення теоретичних підходів до управління безпековим потенціалом регіону дозволяє виокремити його основні структурні компоненти (табл. 1), які формують цілісну систему, у межах якої взаємодіють нормативно-правові, інституційні, ресурсні, інформаційно-аналітичні та соціально-комунікаційні складові.

Таким чином, ефективне управління безпековим потенціалом регіону передбачає збалансований розвиток усіх його компонентів. Недостатність або дисфункція будь-якої зі складових знижує адаптивність системи до зовнішніх і внутрішніх викликів. Водночас комплексне

врахування цих елементів у процесі формування державної політики національної безпеки дозволяє підвищити стійкість регіонів, забезпечити синергію між державними, муніципальними та громадськими інституціями, а також зміцнити здатність реагувати на гібридні загрози. Сучасна модель безпеки в Україні має враховувати досягнення децентралізації (підвищення гнучкості і автономії місцевих громад) та існуючі проблеми, що пов'язані з нерівномірністю розвитку та комунікаційними розривами. Відтак, формування ефективної системи безпеки на регіональному рівні передбачає розбудову адміністративних механізмів координації між центром і громадами для оперативної мобілізації ресурсів; удосконалення стандартів і процедур для забезпечення сумісної діяльності в кризових ситуаціях; посилення інституційної спроможності та людського капіталу на місцях; розвиток довіри і партнерських відносин між різними рівнями управління.

Геополітична кон'юнктура, що характеризується загостренням військових конфліктів, посиленням технологічних ризиків і активізацією інформаційного тиску, водночас формує аргументаційну базу та визначає гостру необхідність переосмислення ролі регіонального рівня, який за умови забезпечення належної підтримки, ресурсної спроможності та інтеграції у національну систему безпеки здатний трансформуватися із виконавчого інструменту реагування в активного суб'єкта державної політики, що конвертує локальні ресурси та інституційну спроможність у фундамент колективної безпеки.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Проведений аналіз доводить, що реформування системи децентралізації в Україні не лише трансформувало розподіл повноважень між центральними та

місцевими органами влади, а й створило структурні передумови для підвищення регіональної стійкості в умовах кризових і воєнних викликів. Теоретичні підходи, зокрема теорія регіональних безпекових комплексів та концепція сек'юритизації, забезпечують міждисциплінарний інструментарій для розуміння просторової, політичної та соціокультурної взаємозалежності безпекових процесів, що особливо актуально для України як держави з високим рівнем зовнішніх загроз. Міжнародні стратегії ЄС та НАТО, спрямовані на розвиток інтегрованих механізмів безпеки, підтверджують ефективність комплексного підходу, який поєднує військові, дипломатичні, економічні та інформаційні засоби реагування, та можуть бути адаптовані до національної практики. Разом із тим, зберігаються виклики, пов'язані з нерівномірністю розвитку громад, обмеженістю фінансових і кадрових ресурсів, а також фрагментацією управлінських процесів, що знижує оперативність реагування на загрози. Для їх подолання доцільно посилити інституційні механізми координації між центральним і регіональним рівнями, запроваджувати "адміністративні мости" для обміну ресурсами та досвідом, а також налагодити місцеві системи управління відповідно до світових стандартів регіонального кризового менеджменту. Це забезпечить формування цілісної та адаптивної моделі регіональної безпеки, здатної ефективно функціонувати в умовах невизначеності та сприяти сталому розвитку у післявоєнний період.

Література:

1. Barry Buzan, Ole Weaver. Regions and Powers: The Structure of International Security. 2003. URL: <https://www.cambridge.org/core/books/regions-and-powers/security-complexes-a-theory-of-regional-security/7644F3C24A490F0FA88E4904FEEA65C7>
2. Badreddine Laifaoui, Nacer Soula, Hakim Hallab. Regional Security: A conceptual approach. La Revue Africaine des Sciences Sociales "Pensees genre. Penser autrement" 2024. Vol. IV, № 5. URL: <https://www.rass-pgpa.org/wp-content/uploads/2024/12/V4N505.pdf>
3. Buzan, Waever and De Wilde 1998 Security — A New Framework For Analysis. 1998. URL: https://www.academia.edu/39047709/Buzan_Waever_and_De_Wilde_1998_Security_A_New_Framework_For_Analysis
4. Titilayo Aishat Otukoya. The securitization theory. International Journal of Science and Research Archive. 2024, № 11 (01). URL: https://www.researchgate.net/publication/378548191_The_securitization_theory
5. European Commission, Security and Defence Strategy. 2025. URL: https://commission.europa.eu/priorities-2024-2029/security-and-defence_en
6. І.Ліщинський, М.Лизун. Концептуальні бачення регіональної та глобальної безпеки. URL: <https://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/htneu/article/view/1126>
7. A Strategic Compass for security and defence by 2030. 2022. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/strategic-compass/>
8. Countering hybrid threats. NATO. 2024. URL: https://www.nato.int/cps/on/natohq/topics_156338.htm
9. Rebuilding Ukraine by Reinforcing Regional and Municipal Governance. OECD, 2022. URL: https://www.oecd.org/en/publications/rebuilding-ukraine-by-reinforcing-regional-and-municipal-governance_63a6b479-en.html
10. Valentyna Romanova and Andreas Umland. Ukraine's Decentralization Reforms Since 2014: Initial Achievements and Future Challenges. Chatham House, 2019. URL: <https://www.chathamhouse.org/sites/default/files/2019-09-24-UkraineDecentralization.pdf>

References:

1. Buzan, B. and Weaver, O. (2003), "Regions and Powers: The Structure of International Security", available at: <https://www.cambridge.org/core/books/regions-and-powers/security-complexes-a-theory-of-regional-security/7644F3C24A490F0FA88E4904FEEA65C7> (Accessed 05 Aug 2025).
2. Laifaoui, B. Soula, N. and Hallab, H. (2024), "Regional Security: A conceptual approach", La Revue Africaine des Sciences Sociales "Pensees genre. Penser autrement", Vol. IV, no. 5, available at: <https://www.rass-pgpa.org/wp-content/uploads/2024/12/V4N505.pdf> (Accessed 05 Aug 2025).
3. Waever, B. and Wilde, D. (1998), "Security — A New Framework For Analysis", available at: https://www.academia.edu/39047709/Buzan_Waever_and_De_Wilde_1998_Security_A_New_Framework_For_Analysis (Accessed 05 Aug 2025).
4. Otukoya, T. A. (2024), "The securitization theory", available at: International Journal of Science and Research Archive, vol. 11(01), https://www.researchgate.net/publication/378548191_The_securitization_theory (Accessed 05 Aug 2025).
5. European Commission (2025), "Security and Defence Strategy", available at: https://commission.europa.eu/priorities-2024-2029/security-and-defence_en (Accessed 05 Aug 2025).
6. Lischynskij, I. and Lyzun, M. (2020), "Conceptual visions of regional and global security", available at: <https://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/htneu/article/view/1126> (Accessed 05 Aug 2025).
7. European Council (2022), "A Strategic Compass for security and defence by 2030", available at: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/strategic-compass/> (Accessed 05 Aug 2025).
8. NATO (2024), "Countering hybrid threats", available at: https://www.nato.int/cps/on/natohq/topics_156338.htm (Accessed 05 Aug 2025).
9. OECD (2022), "Rebuilding Ukraine by Reinforcing Regional and Municipal Governance", available at: https://www.oecd.org/en/publications/rebuilding-ukraine-by-reinforcing-regional-and-municipal-governance_63a6b479-en.html (Accessed 05 Aug 2025).
10. Romanova, V. and Umland, A. (2019), "Ukraine's Decentralization Reforms Since 2014: Initial Achievements and Future Challenges", Chatham House, available at: <https://www.chathamhouse.org/sites/default/files/2019-09-24-UkraineDecentralization.pdf> (Accessed 05 Aug 2025).

Стаття надійшла до редакції 12.08.2025 р.